

МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА

НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА

ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА 2022 – 2024 г.

КЪМ 31.12.2023 г.

На 23 юни 2022 г. с Решение № 405 на Министерския съвет е приета Национална програма за безопасност и здраве при работа 2022-2024 г. (НПБЗР 2022-2024г.) - програмнен документ, в който са определени стратегически и оперативни цели и действия в областта на безопасните и здравословните условия на труд за периода до 2024 година.

НПБЗР 2022-2024 г. консолидира действията на правителството и на социалните партньори за изпълнение на ангажиментите на Република България, произтичащи от членството в Европейския съюз, за гарантиране на трудовите права на работниците и служителите от една страна и насърчаване на лоялната конкуренция - от друга. Определени са дейностите за подобряване на здравето и безопасността на работещите в контекста на възстановяване от пандемията от COVID-19, зеления и дигиталния преходи, икономическите и демографските предизвикателства и променящата се представа за традиционна работна среда.

Настоящият отчет е изготвен на основание чл. 36 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), във връзка с чл. 40, т. 2 от ЗЗБУТ, съгласно които министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика в областта на осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, а Националният съвет по условия на труд обсъжда Националната програма за безопасност и здраве при работа и отчета за изпълнението ѝ. Отчетът за изпълнението на НПБЗР представя резултатите от реализираните дейности по НПБЗР 2022-2024 г. към 31 декември 2023 г. в рамките на следните стратегически цели:

1. Управление на промените в новия свят на труда, предизвикани от зелените, цифрови и демографски преходи;
2. Подобряване на превенцията на свързаните с работата заболявания и злоупотреки

Отчетът се състои от две части. В първата част е дадено кратко описание на резултатите по посочените стратегически и оперативни цели, а във втората - в табличен вид е представена степента на изпълнение на съответните дейности/мерки, към 31 декември 2023 г.

ЧАСТ I. ОПИСАНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ПО СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

Стратегическа цел 1. Управление на промените в новия свят на труда, предизвикани от зелените, цифрови и демографски преходи

Оперативна цел 1.1. Подобряване на законодателството в областта на БЗР

С цел усъвършенстване на националното законодателство в съответствие с принципите на по-доброто регулиране, правото на Европейския съюз и на международните стандарти на Международната организация по труда (МОТ), са предприети следните промени в нормативната уредба:

✓ Във връзка с Резолюцията на 110-та сесия на Международната конференция на труда от 10 юни 2022 г. за включването на здравословните и безопасни условия на труд сред фундаменталните принципи и права в областта на труда, са изготвени и приети с Решения на Министерския съвет:

- проект на Закон за ратифициране на Конвенция № 155 на Международната организация на труда относно безопасността и здравето при работа от 1981 г. (РМС № 39/ 23.01. 2024 г.) и
- проект на Закон за ратифициране на Конвенция № 187 на Международната организация на труда относно рамка за насърчаване на безопасността и здравето при работа от 2006 г. (РМС № 40/ 23.01. 2024 г.).

✓ През 2023 г. е изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ЗИД на КТ) с акцент върху усъвършенстване на нормативната уредба, приложима към работата от разстояние. Направени са предложения за осигуряване на по-голяма гъвкавост при работата от разстояние, включително по отношение организацията на здравословни и безопасни условия на труд, отчитането на извършената работа и контрола на работното време. ЗИД на КТ е одобрен с Решение № 819/17.11.2023 г. на Министерския съвет и внесен за разглеждане в Народното събрание.

✓ С Наредба № РД-06-3 от 23.02.2022 г. за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия, издадена от министъра на труда и социалната политика и министъра на икономиката и индустрията (обн., ДВ, бр. 19 от 8.03.2022 г., в сила от 09.09.2022 г.) се определят изискванията за безопасност и здраве при работа в съответствие с цялостното техническо, технологично и организационно реализиране на съответната дейност, производство или вид на работа в предприятията от черната и цветната металургия.

✓ С цел подобряване на защитата на работещите при експозиция на канцерогени, мутагени и токсични за репродукцията вещества е изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 26.09.2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа. Целта на промените е да се въведат в националното законодателство изискванията на Директива (ЕС) 2022/431 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2022 година за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа. Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 10 / 26.09.2003 г. следва да се обнародва в Държавен вестник в срок до 5 април 2024 г.

✓ За усъвършенстване на медицинското наблюдение и превенция на заболяванията, свързани с условията на труд, е изготвен проект на Наредба за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и

служителите, представен през 2022 г. за обществено обсъждане и обсъждане в Националния съвет по условия на труд (НСУТ). На проведено на 30.11.2023 г. заседание на НСУТ е разгледан за втори път проекта на Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите и мотивите към нея. В изпълнение на взетите от НСУТ решения, наредбата е изпратена за становище на областните съвети по условия на труд и са изискани писмени становища по проекта от членовете на НСУТ. Препоръки и предложения са изпратени до Министерството на здравеопазването. В тази връзка е оценена необходимостта от създаване на нова работна група, с участието на всички заинтересовани страни, на която да бъде възложено да извърши преценка по целесъобразност на получените предложения и изготви окончателния проект на Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите.

✓ С оглед оптимизиране на възможностите за провеждане и документиране на инструктажите по безопасност и здраве при работа в контекста на цифровия преход е изготвен проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-2 за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. С него се предвиждат възможности за провеждане и документиране на инструктажите по безопасност и здраве при работа както присъствено, така и чрез дистанционна форма. Изготвеният проект се обсъжда със социалните партньори в рамките на сформирана работна група.

Със Заповед № РД-06-44 / 22.11.2022 г. и Заповед № РД-06-12/15.11.2023 г. на министъра на труда и социалната политика, публикувани в Държавен вестник, са определени коефициентите на трудов травматизъм по икономически дейности за прилагане през 2023 г. и съответно през 2024 г. Въз основа на определените коефициенти, работниците и служителите, които извършват работа в основната и спомагателната дейност на предприятия, принадлежащи към икономическа дейност с трудов травматизъм, равен или по-висок от средния за страната, се застраховат задължително, за сметка на работодателя, за риска „трудова злополука“.

Оперативна цел 1.2. Осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателството в областта на БЗР

С цел укрепване на административния капацитет на ИА ГИТ, в агенцията е въведена Общата рамка за оценка (CAF). През 2022 г. ИА ГИТ е получила сертификат за „Ефективен CAF потребител“ за подобряване на цялостното управление на качеството на дейността за ефективно и ефикасно постигане на стратегическите и ежегодните ѝ цели чрез изготвянето на вътрешна самооценка на състоянието и идентифициране на възможностите за развитие. Проведени са вътрешно-ведомствени обучения на инспекторите по актуални въпроси за БЗР. През 2022 г. инспектори по труда са взели участие в 67 обучения, в т.ч. 11 бр. вътрешно-ведомствени.

В изпълнение на дейност 9 „Осъществяване на ефективна контролна дейност“ през 2022 и 2023 г. ИА ГИТ е осъществила засилен контрол в сектори с повишена опасност, като са извършени 5585 (2022 г.) и 6583 (2023 г.) проверки на строителни обекти, 4039 (2022 г.) и 3953 (2023 г.) проверки в сектор растениевъдство и животновъдство, 1232 (2022 г.) и 1229 (2023 г.) проверки на предприятията с рискови производства и дейности, както и 27 947 (2022 г.) и 33 593 (2023 г.) проверки по мерки, с акцент борба с недекларираната заетост и осигуряване на ЗБУТ. По този начин ИА ГИТ е надвишила заложените целеви стойности в програмата.

Като нова пилотна форма за гъвкави модели на инспектиране, през 2022 г. е стартирана кампания, чрез специално разработен въпросник за самоконтрол в предприятията за които има данни, че се извършва работа от разстояние.

През 2022 г. ИА ГИТ е извършила 79 проверки по сигнали на синдикатите и са извършени 153 проверки с участие на синдикални представители в предприятията, в т.ч. и 9 бр. съвместни проверки с РС на КНСБ. През 2023 г. ИА ГИТ е извършила 51 проверки по сигнали на синдикатите. В предприятията със синдикална структура, участие в проверките взимат и техни представители. През 2023 г. 139 проверки са извършени с участие на синдикални представители в предприятията.

В областта на съвместния контрол по опасните химикали през м. октомври 2022 г., по разпореждане на прокуратурата ИА ГИТ е участвала в съвместно разследване с представители на МВР- ПБЗН и РИОСВ на злополука в „Арсенал“, станала на 04.10.2022 г., причинила смъртта на трима работници. През 2023 г. няма допуснати големи аварии.

Към мерките за повишаване на ефикасността на контрола следва да се отбележи и участието на инспектори от РИОСВ в реализирания през 2022 г. 10-ти Европейски координиран проект REACH EN-FORCE-10 (REF-10) за контрол относно съдържанието на определени вещества в изделия, за които са въведени ограничения съгласно Приложение XVII на Регламент REACH и Приложение I към Регламента за устойчивите органични замърсители.

Реализирани са мерки за осигуряване на ефективен и ефикасен вътрешнофирмен контрол в областта на въздушния транспорт по спазване на законодателството в областта на безопасност и здраве при работа. В Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГДГВА) са изготвени документи, които отразяват резултатите от извършените проверки с участието на КУТ. Предприети са мерки за намаляване на професионалния риск, като е актуализирана оценката на риска за отдел “Търсене и спасяване” и са предприети мерки за осигуряване на специфично работно облекло за подобряване условията на труд.

Мерки за осигуряване на вътрешнофирмен контрол по спазване на законодателството за ЗБУТ се реализират и в системата на Министерството на образованието и науката. Актуализирана е вътрешната нормативна уредба по ЗБУТ, утвърдена е политика по БЗР и Система за управление на ЗБУТ на МОН.

Оперативна цел 1.3. Информационно осигуряване на политиката по БЗР

Очакваните резултати за обработка, систематизиране и публикуване на статистическата и оперативната информация за трудовите злополуки и професионалните болести и за временната неработоспособност са напълно постигнати.

През 2022 г. и 2023 г. са публикувани на интернет страницата на НОИ: статистически годишник „Трудови злополуки“ – 2020 г. и статистически годишник „Трудови злополуки“ – 2021 г. (български и английски език); статистическа информация за професионалните болести, регистрирани през 2020 г. и през 2021 г. (български и английски език); годишна оперативна информация за трудовите злополуки, регистрирани през 2021 г. и регистрирани през 2022 г.; оперативна информация за 1, 2, 3 тримесечие, полугодие и деветмесечие за регистрираните трудови злополуки през 2022 г. и през 2023 г. Изпратена е статистическа информация на Евростат за регистрираните трудови злополуки и професионални болести през 2020 г. и през 2021 г. Публикуван на интернет страницата на НОИ е и статистически бюлетин: „Показатели, характеризиращи временната неработоспособност на осигурените лица“ в т.ч. за трудова злополука и

професионална болест: годишна информация за 2022 г.; информация за първото тримесечие, полугодieto и деветмесечieto на 2023 г.

В сектор „Образование“ е осигурен 100 % достъп до информацията по ЗБУТ чрез поддържане на вътрешна информационна система. С цел информиране на работещите са разпространени информационни материали, ръководства за добри практики, инструменти за оценка на риска и др. В сектор „Въздушен транспорт“ също е осигурен постоянен достъп за служителите на ДАО до документи и информация, свързани с политиката по БЗР.

Стратегическа цел 2. Подобряване на превенцията на свързаните с работата заболявания и злополуки

Оперативна цел 2.1. Повишаване на осведомеността и насърчаване превенцията на професионалните рискове

В изпълнение на дейност 22 за подкрепа на практики, насочени към борба със сивата икономика и недеклаираната заетост в предприятията, чрез използване на възможността предвидена в чл. 114а, ал. 1 от КТ, през 2022 г. служители на ИА ГИТ са провели над 1400 срещи със земеделски стопани и с работещи краткотрайна сезонна селскостопанска работа, за информиране за възможността за сключване на договори по чл. 114а от КТ.

За повишаване на осведомеността чрез информационни материали за правата и задълженията на работниците и работодателите в България, от ИА ГИТ са разработени и разпространени информационни материали и видеа на български и английски език за правата и задълженията на работниците и работодателите в България - 8 видео материали; ръководства и брошури по 10 теми, свързани с недеклаирания труд. Разработен е и софтуер, даващ възможност за самооценка на риска от полагането на недеклаиран труд. През 2022 г. е проведена и информационна кампания на ИА ГИТ „Достоен труд – от теб зависи“ по трансграничен проект DFPO-1.002-0002-C02 „Сътрудничество за достойни условия на труд“, в който България е партньор на Норвегия.

По дейност 24 „Разработване на насоки относно превенцията на мускулно-скелетните увреждания (МСУ), свързани с работата“ са изготвени от социалните партньори с подкрепата на ФУТ: ръководство за идентифициране на рисковите фактори на работното място за развитие на МСУ и оценка на здравния риск; ръководство джобен формат „Мускулно-скелетни смущения – причини, въздействия, превенция“ и три постера за работно място; сборник с доклади от Националната конференция 2022 г. „Здравословни работни места - облекчете товара“.

По дейност 25 във връзка с европейската кампания „Здравословни работни места – облекчете товара!“ през 2022 г. са проведени със съдействието на организациите на социалните партньори 6 мероприятия, за които е осигурена логистична подкрепа от ЕАБЗР:

- ✓ „МСУ-открий причините, предложи решение“ – семинар за подготовка на инспекционната кампания на ИА „ГИТ“;
- ✓ Национална конференция „Здравословните работни места облекчават товара“ под домакинството на МТСП;
- ✓ „Ролята на цифровизацията в съвременната икономика и последствията за ЗБУТ“ – КРИБ;
- ✓ „Изследване, анализ и превенция на МСУ в сектори от промишлеността, услугите и образованието“ – КНСБ;

- ✓ „Мускулно-скелетните увреждания във фокуса на превенцията и рехабилитацията.“ – АИКБ;
- ✓ Онлайн инструменти за оценка на риска OiRA – КТ „Подкрепа“.

Разпространени са над 1000 бр. ръководства за кампанията и други материали, предоставени от агенцията. Представени са добри практики и национално разработени инструменти за превенция на мускулно-скелетните увреждания.

През 2023 г., във връзка със стартиралата нова паневропейска кампания по БЗР „Здраве и безопасност в цифровата ера“ 2023-2025 г. са проведени със съдействието на организациите на социалните партньори 3 мероприятия с логистичната подкрепа от ЕАБЗР:

- ✓ Регионално събитие – (семинар) на тема „Предизвикателства и възможности за БЗР при работа във виртуална среда“ с 50 участници под домакинството на КРИБ
- ✓ Конференция на тема „Дигитализация и БЗР – нова реалност и предизвикателства в сектори: Образование, Транспорт, Строителство, Лека промишленост. Представяне на добри практики“ за 50 участници, под домакинството на КНСБ;
- ✓ Национална конференция „Безопасни и здравословни условия на труд в цифровата ера“ за 100 участника, проведена на 23 октомври 2023 г., под домакинството на МТСП.

ФУТ финансира изработването на книга, съдържаща сборник с доклади от проведената през 2023 г. Националната конференция „Безопасни и здравословни условия на труд в цифровата ера“. Информационните материали са предоставени на социалните партньори, НОИ, ИА ГИТ и други организации за информиране на служителите, ангажирани с дейности по БЗР.

Разпространени са над 1500 бр. ръководства за кампаниите и други материали, предоставени от ЕАБЗР. Представени са добри практики и национално разработени инструменти за превенция на мускулно-скелетните увреждания и за управлението на рисковете, свързани с новите възможности и предизвикателства, произтичащи от цифровите устройства и технологии, които се използват на работното място.

По дейност 27 „Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията, в това число в микро, малки и средни предприятия“ през 2022 и 2023 г. са изпълнени проекти за модернизиране на работното оборудване и технологиите и за управление на професионалните рискове в предприятия с подкрепата на Фонд „Условия на труд“. Подобрени са условията на труд в 99 предприятия, с което са подобрени безопасността и здравето при работа и увеличена мотивацията на 6 295 работещи.

Реализирани са и мерки за поддържане и усъвършенстване на вътрешната нормативна уредба по БЗР в системата на МОН и МТС; за повишаване на осведомеността и насърчаване превенцията на професионалните рискове в Държавен авиационен оператор и за подобряване на осведомеността и компетентността на работещите за осигуряване на ЗБУТ с цел превенция на професионалните рискове в държавните предприятия от рискови сектори - ДП НКЖИ, "БДЖ - Товарни превози" ЕООД, ГДПБЗН и др.

По дейност 29 е разработен и информационен материал относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания от НЦОЗА. В процес на разработване са информационни материали относно тежестта на свързани с труда заболявания и увреждания и превенция при експозиция на определени професионални рискове.

В изпълнение на дейност 30 - Повишаване на компетентността на мениджърите и работещите за разширяване на социалния диалог при прилагане на законодателството по БЗР, с финансовата подкрепа на Фонд „Условия на труд“ са проведени обучения по безопасност и здраве при работа за: представители на КУТ/ГУТ, представители на организациите на социалните партньори вкл. на ниво предприятие – за 2022 и 2023 г. общо 303 обучения с 9 945 обучени лица и са изготвени 14 бр. учебни материали.

Следва да се отбележи голямата активност на организациите на социалните партньори за адекватно адресиране на потребностите на целевите групи и актуалността на темите на тези обучения. В периода май – септември 2022 г. от КНСБ са проведени 10 тридневни и 2 двудневни семинара за синдикални членове и представители на КУТ/ГУТ. От КТ „Подкрепа“ са проведени 15 обучения с 417 участници по проект със съдействието на ФУТ и още 25 други обучения, конференции и др. събития с над 500 участници. Обучени са и 500 участници - членове на КРИБ в организираните 14 обучения по здравословни и безопасни условия на труд; разработени са презентационни материали, чрез които е повишена компетентността на работещите относно безопасността и здравето при работа и са споделени примери за добра практика на работните места. В обученията, организирани от ССИ (октомври 2022 г.) за повишаване на осведомеността и насърчаване превенцията на професионалните рискове, са засегнати темите: общи принципи за превенция и мерки за стимулиране подобренията на безопасността и здравето на работещите в променящите се условия и новите рискове на работното място, свързани със здравни и други кризи, новите условия на работа и нарастването на броя на мускулно-скелетните заболявания и др. Обучени са 125 лица - членове на КУТ и ГУТ и мениджъри на предприятия в условията на възникващи нови рискове на работното място. Обучения са проведени и по темата за стандартите и системите за управление на здравето и безопасността при работа – за 50 участници. В периода май – октомври 2023 г. от КНСБ са проведени са 10 три дневни и 2 двудневни обучения за синдикални членове и представители на КУТ/ГУТ. През 2023 г. са обучени и над 300 участници - членове на КРИБ в организираните 12 обучения по здравословни и безопасни условия на труд; разработени са презентационни материали, чрез които е повишена компетентността на работещите относно безопасността и здравето при работа и са споделени примери за добра практика на работните места.

Проведени са и мероприятия за подобряване на информираността на работещите на секторно ниво. Чрез подобряване на електронните комуникации и повишаване на сигурността при работа в електронна среда в „БДЖТП“ ЕООД е осигурен бърз, лесен и постоянен достъп до утвърдени основни дружествени документи, като 20% от разработените информационни материали са разпространени по електронен път.

С цел постоянно подобряване на професионалните знания на служителите на ИА ГИТ със средства от Фонд „Условия на труд“ през 2023 г. е проведено обучение на тема: „Зелените работни места” – нови възникващи рискове и предизвикателства в контекста на безопасността и здравето при работа“. Обучението е за осъществяване на контрол по спазване на изискванията на безопасност и здраве при работа в предприятия, осигуряващи екологични работни места, надграждане на знания и опит на служителите на ИА ГИТ и изработване на ефективни стратегии за овладяване на новите рискове за живота и здравето на работниците. Обучението допринася за подобряване качеството на инспекционната дейност и популяризиране на най-добрите практики и уеднаквяване на дейността по инспектиране и осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

С цел надграждане на професионалните знания на служителите на Комисия за защита от дискриминация (КЗД) със средства от Фонд „Условия на труд“ през 2023 г. е

проведено обучение на тема: „Провеждане на обучителен семинар по здравословни и безопасни условия на труд за КЗД“. Обучени са служители на КЗД, чиято дейност е свързана с ръководство и управление на трудовите процеси, както и юристи, и други служители, отговорни за изпълнението на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове. Повишени са знанията и уменията за по-рационално изразходване на средствата, повече информация и нови компетентности за идентифицирането на опасностите на работното място, оценяването на риска, приоритизирането на рисковете и своевременното предприемане на мерки за отстраняване или намаляване на рисковете.

През отчетния период Фонд „Условия на труд“ предостави средства за разработване на Ръководство за оценка на пригодността на работещите във връзка с условията на труд при работа – процедури и практики. В ръководството са представени в достъпна и ясна форма основните принципи на третичната превенция – оценка на работоспособността, адаптиране на работата към работещия с увреждания; примери за положителна оценка за работното място в трудово-медицинската практика; основните подходи за превенция на здравето на работещите с ограничена работоспособност при завръщане на работа. Разработени са процедури за оценка на пригодността на работещите във връзка с условията на труд, като е представен подхода за вграждане на работещите и връщане на работното място след продължително боледуване на работещи с хронични заболявания, вкл. проследяване на здравното им състояние.

Със средства от Фонд „Условия на труд“ е разпространена книга – „Европейски ръководства и добри практики за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“, която включва европейски ръководства, свързани с изграждане на капацитет и стратегии за участие на социалните партньори в осъществяването на справедлив „зелен преход“ към устойчива и декарбонизирана индустрия. В книгата са посочени добри практики, свързани с новите рискове и предизвикателства за здравето на работещите, породени от все по-ускореното и силно навлизане на високите технологии в индустрията. Вниманието е насочено към психосоциалните рискове и мерките не само за физическото, но и за психичното здраве на работното място. Особено актуални са и включените добри практики и препоръки за гарантиране на равенство между половете, и за оценка и намаляване на специфичните рискове за здравето на жените по време на работа.

Фонд „Условия на труд“ финансира и разработването на книга „Актуални проблеми на здравословните и безопасни условия на труд“. Книгата представлява сборник с коментари, разяснения и експертни отговори на актуални и важни въпроси по здравословните и безопасни условия на труд.

По оперативната цел са предвидени и дейности за осигуряване на здравно наблюдение в рискови сектори на икономиката. С финансова подкрепа от ФУТ през 2022 и 2023 г са извършени прегледи и диагностика и осъществени групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на общо 7 053 лица.

Съгласно разработен график между ДП НКЖИ и НМТБ „Цар Борис III“ общо 6 549 работещи от всички поделения на ДП НКЖИ са преминали медицински прегледи. В предприятието са определени работни места, подходящи за трудоустрояване на работещи с намалена трудоспособност в размер на 4 % съгласно нормативните изисквания. За гарантиране на заетостта на хора с трайни увреждания в обичайна работна среда, са определени и 2 % работни места в рамките на квотата по Закона за хората с увреждания. Осигурени са и профилактични прегледи на очите и оценка състоянието на зрението на лицата, работещи с видеодисплеи, от специалист по очни болести и са осигурени средства за корекция на зрението.

Периодични медицински прегледи са проведени и в системата на въздушния транспорт – осигурено е здравно наблюдение за 78 служители на ГДГВА.

С цел повишаване информираността и компетентността и споделяне на добри практики за безопасното управление на химикалите с участието на представители на заинтересованите ведомство и контролните органи са проведени общо 5 обучения при планирани 3 по дейност 31, както следва:

- обучение на тема: „Управление на химикали и предотвратяване на риска от големи аварии с опасни вещества“ 25 инспектори по труда

- обучителен семинар на контролните органи (РИОСВ) в обхвата на 10-ти и 11-ти Европейски координиран проект REACH EN-FORCE-10 (REF-10 и (REF-11);

- участие на представители на МОСВ и РИОСВ в обучителен семинар „Обучение за обучители“, по 11-ти Европейски координиран проект REACH EN-FORCE-11 (REF-11) за контрол на информационни листове за безопасност, изготвени съгласно изискванията на Регламент REACH с оперативна фаза 2023 г.

- участие на експерти от РИОСВ в „Обучение за обучители 2023“ относно хармонизиран проект за контролна дейност REF-12 за проверка на съответствието на вносни продукти (вещества, смеси, изделия),

- участие на инспектори по труда в обучение на тема „Прилагане на законодателството в областта на химикалите и контрола на опасностите от големи аварии“, 2023 г.

Всички дейности по оперативната цел, предвидени за 2022 г. и 2023 г., са изпълнени.

Оперативна цел 2.2. Разширяване ролята на социалния диалог за осигуряване на по-добра защита от рисковете на работното място

С цел развитие на отрасловия/ браншовия социален диалог в областта на осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд е провеждано периодично обсъждане на проверки, анализи, доклади, отчети и препоръки по БЗР в 10-те отрасли/ браншови съвети по условия на труд към Министерството на икономиката и индустрията. Чрез дейността на съветите се реализира постоянно наблюдение на състоянието на условията на труд и се предлагат коригиращи въздействия. По-важните резултати от тези обсъждания са както следва:

- През 2022 г.: в отраслов съвет по условия на труд „Металургия“ е обсъден и приет проект на Наредба за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в черната и цветната металургия, в отраслов съвет „Лека промишленост“ – разработването на браншови (секторни) програми за развитие на съответния бранш, включващи и ефективни мерки за сигурността на работното място. Изготвена е докладна записка относно Декларация на делегатите на 7 конгрес на Федерация на независимите синдикални организации от леката промишленост-КНСБ във връзка с предприемане на действия за подобряване правната рамка на колективното договаряне, в контекста на Конвенция 154 на МОТ.

- През 2023 г.: в оперативен порядък с членовете на 10 -те ОСУТ е съгласуван проектът на „Наредба за условията за извършване на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите“, като получените становища са изпратени до секретариата на НСУТ. В отраслов съвет „Лека

промишленост“ са проведени две заседания за разработване на браншови (секторни) програми за развитие на бранша с мерки за сигурността на работното място.

Проведени са и заседания на синдикални организации с участието на съответните ведомства: Съюза на българските учители - 3 заседания през 2022 г. и 4 заседания през 2023 г. ; НСПС „Огнеборец“ – 4 заседания през 2022 г. и 4 заседания през 2023 г. По инициатива на Съюза на българските учители от 2021г. е създадена и действа „Национална програма за рехабилитация и профилактика на педагогическите специалисти“. В Министерство на вътрешните работи е създаден Съвет по условия на труд (СУТ-МВР).

В оперативната цел се изпълняват и дейности за включване в колективните договори на отраслово и браншово ниво на клаузи, свързани със ЗБУТ, както и обсъждане и подписване на допълнителни споразумения. Целта е да се разширява обхвата на колективното договаряне по отношение на БЗР с цел по-добро прилагане на мерките по ЗБУТ. Към 31.12.2023 г. са в сила общо 1394 КТД. През 2022 г. 3 колективни трудови договора са ревизирани и актуализирани, с включване на нови клаузи, свързани със ЗБУТ по инициатива на федерациите: СБУ, СТСБ и ФНСС на КНСБ. През 2023 г. съгласно информация на КНСБ са сключени следните нови КТД с клаузи по БЗР: Синдикат „Пътно дело“ – 2 КТД и 1 колективно споразумение; НБС „Водоснабдител“ – във всички подписани КТД имат клаузи, свързани със ЗБУТ; ФТС – „Метрополитен“ София – в КТД има клаузи, свързани със ЗБУТ; ФСОГСДП - в подписаните БКТД за бранш "Горско стопанство-контрол" и "Горско стопанство-стопанисване" със срок на действие 2023-2024 г. има подписани клаузи, свързани с БЗР; ФНСС - в КТД за отрасъл „Строителство“ подписан на 25.11.2022 г. има предвиден цял раздел свързан със безопасни и здравословни условия на труд, който се използва като база и влиза в почти всички колективни трудови договори на синдикалните организации основни членове на ФНСС; СБУ – на 28.12.2023 г. – сключен КТД с раздел „Условия на труд“ - на национално равнище; СФС - в КТД има договорен цял раздел който касае здравословните и безопасни условия на труд; СФ „Металици“ – през 2023 г. – сключени 5 КТД и Секторен КТД – подписан май 2023г.; НСФЕБ – през 2023 г. – сключени 5 КТД; ФНСОЛП – във всички КТД, има клаузи свързани със ЗБУТ; СЖБ през декември 2023 г. са сключени 3 КТД; НСПС „Огнеборец“ – В МВР е сключен КТД на 28.12.2023 г.

В следващия период е необходима още по-активната роля на социалните партньори за анализ на действащите КТД и включване на ангажименти по БЗР в колективното договаряне, с оглед постигане крайната цел – 100% от КТД да съдържат такива ангажименти.

Оперативна цел 2.3. Повишаване на готовността за справяне с евентуални бъдещи здравни кризи

В процес на разработване са препоръки относно оптимизиране на организация на труда на здравните работници в условията на пандемия и други предизвикателства за опазване на общественото здраве.

Разработен е План за действие на МОН в случай на остри респираторни заболявания, в т.ч. грип, коронавирусна инфекция на работното място и за осигуряване на непрекъснатост на дейността в условията на заразен служител и при карантина. В рамките на администрацията на МОН, РУО на МОН и училищата е проведено обучение за информирание на работещите в сектор „Образование“ за организационни и технически мерки за ограничаване на разпространение-то на инфекция, причинена от SARS-CoV-2.

В обученията за повишаване информираността и готовността на работещите активно са се включили и социалните партньори. От ССИ е проведено обучение на 125 членове на КУТ/ГУТ и мениджъри на предприятия за оценка на риска от разпространението на коронавирус SARS-CoV-2 в предприятието и мерки за предотвратяване на разпространението му на работното място, формулиране на превантивна дейност, свързана с бъдещи здравни и други кризи.

Реализираните през 2022 и 2023 г. мерки и дейности от НПБЗР 2022-2024 г. показват висока ангажираност на заинтересованите институции и социалните партньори и доказват значението на подхода за стратегическо планиране при провеждане на национално-отговорна политика, насочена към осигуряване на благосъстояние при работа, като част от мерките за подобряване на функционирането на пазара на труда.

От общо 42 дейности по програмата през 2022 и 2023 г., 28 са изпълнени изцяло или на годишна база. Частично изпълнени или в процес на изпълнение са 7 бр. и дейности, чието изпълнение не е започнало и предстои стартирането им са 7 бр.

Настоящият отчет е одобрен от Националния съвет по условия на труд на заседание на 06.06.2024 г. и се публикува на сайта на Министерството на труда и социалната политика (mlsp.government.bg) в рубриката „Стратегии“.

**ЧАСТ II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ПО СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ НА
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА 2022 - 2024 ГОДИНА КЪМ 31.12.2023 Г.**

№	Дейност/мярка	Описание на дейността/Дейността	Отговорни институции/Участници	Срок на изпълнение	Очакван резултат	Индикатори за изпълнение			Постигнати резултати
						Описание на индикатора	Текуща стойност ¹	Целева стойност	
Стратегическа цел 1. Управление на промените в новия свят на труда, предизвикани от зелените, цифрови и демографски преходи									
Оперативна цел 1.1. Подобряване на законодателството в областта на БЗР									
1.	Хармонизиране на граничните стойности на професионална експозиция (ГСЕ) на химични агенти и на канцерогени/мутагени/репротоксини на работното място, в съответствие с измененията на директивите за опазване на здравето и безопасността на работниците от рискове, свързани с експозиция на химични агенти и експозиция на канцерогени/мута-	Разработване на проекти на Наредби за изменение и допълнение на: - Наредба № 13 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа; - Наредба № 10 за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на	МЗ, МТСП	В съответствие със сроковете, предвидени в директивите на ЕС	Подобрена защита на работещите от рискове, свързани с експозицията на химични агенти и на канцерогени/мутагени/репротоксини при работа	- Брой издадени нормативни актове; - Брой определени ГСЕ на химични агенти; - Брой нови ГСЕ на канцерогени/мутагени/репротоксини	0 555 27	2 580 30	Изготвен проект на НИД на Наредба № 10 от 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа, с цел осигурява прилагането на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/431 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2022 година за изменение на Директива 2004/37/ЕО относно защитата на работниците от рискове, свързани с експозицията на канцерогени или мутагени по време на работа.

¹ Данните са за 2020 г.

	гени/репротоксини	канцерогени и мутагени при работа							Проектът е одобрен от НСУТ, съгласуван е в РГ 13 “Социална политика и заетост“ и публикуван за обществено обсъждане. Предстои утвърждаване от Министъра на труда и социалната политика и Министъра на здравеопазването и обнародване в ДВ.
2.	Хармонизиране на националното законодателство за БЗР в съответствие с измененията на директивата относно защитата на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа	Разработване на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 9 от 4 август 2006 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа	МЗ, МТСП	В съответствие със сроковете, предвидени в директивите на ЕС	Подобрена защита на работещите от рискове, свързани с експозицията на азбест при работа	- Брой издадени нови нормативни актове - Въведена нова ГСЕ	0 0,1 f/cm ³	1 Нова хармонизирана ГСЕ	
3.	Хармонизиране на националното законодателство за БЗР в съответствие с измененията на директивата относно минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място	Сравнителен анализ на националното законодателство с промените в директивата относно минималните изисквания за безопасност и здраве на работното място	МТСП, МЗ	2024	Съответствие на националното законодателство с правото на ЕС	Изготвен анализ	0	1	

4.	Хармонизиране на националното законодателство за БЗР в съответствие с измененията на директивата относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа с екранно оборудване	Сравнителен анализ на националното законодателство с промените в директивата относно минималните изисквания за безопасност и здраве при работа с екранно оборудване	МТСП, МЗ	2024	Съответствие на националното законодателство с правото на ЕС	Изготвен анализ	0	1	
5.	Оптимизиране на възможностите за провеждане и документиране на инструктажите по БЗР в контекста на цифровия преход	Разработване на проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-2 за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	МТСП, социални партньори	м. юни 2023	Регламентиран е възможностите за провеждане и документиране на инструктажите по БЗР чрез информационните и комуникационни технологии	Брой издадени нормативни актове	0	1	Дейността е в процес на изпълнение. Изготвен проект на Наредба за изменение на Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г.
6.	Усъвършенстване на нормативната уредба относно работата от	Промяна в нормативната уредба	МТСП, социални партньори	2023-2024	Гарантиране на правата на страните по	Брой издадени нормативни	0	1	ЗИД на КТ е одобрен с решение на МС и внесен за разглеждане в Народното

	разстояние				трудова правоотношение, в т. ч. във връзка с условията на труд при работа от разстояние, в съответствие с Европейските стандарти	актове			събрание.
7.	Усъвършенстване на системата за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	Разработване на проект на Наредба за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	МЗ МТСП социални партньори	2022	Подобро медицинско наблюдение и превенция на заболяванията, свързани с условията на труд	Брой издадени нормативни актове	0	1	Дейността е в процес на изпълнение. Изготвен проект на наредба и преработен проект на наредба.
Оперативна цел 1.2. Осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателството в областта на БЗР									
8.	Укрепване на административния капацитет на ИА ГИТ	Въвеждане на Общата рамка за оценка (CAF) в ИА ГИТ	ИА ГИТ	2022	Подобрена ефективност и ефикасност на работата	Практически въведен инструмент за организационно съвършенство	1	1	Дейността е изпълнена. Получен от ИА ГИТ сертификат за „Ефективен CAF потребител“
		Провеждане на вътрешно-ведомствени обучения на инспекторите по актуални въпроси	ИА ГИТ	2022 - 2024	Повишена информираност и компетентност, споделяне на добри практики	Брой проведени обучения на инспектори	20	42	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. инспектори по труда са взели участие в 67 обучения, в т.ч. 11 бр. вътрешно-ведомствени През 2023 г. инспектори по

		за БЗР							труда са взели участие в 61 обучения, в т.ч. девет бр. по актуални въпроси за БЗР.
9.	Осъществяване на ефективна контролна дейност	Засилен контрол в сектор строителство	ИА ГИТ	Ежегодно	Защита на работниците, извършващи строителни дейности	% проверки от общия брой проверки	15,1	15	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. са извършени 5585 проверки в строителни обекти През 2023 г. са извършени 6583 проверки в строителни обекти.
		Засилен контрол в икономическа дейност растениевъдство и животновъдство	ИА ГИТ	Ежегодно	Защита на работниците в икономическа дейност растениевъдств о и животновъдств о, в т.ч. извършващи краткотрайна сезонна селскостопанск а работа	% проверки от общия брой проверки	11	10	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. са извършени 4039 проверки в сектор растениевъдство и животновъдство През 2023 г. са извършени 3953 проверки в сектор растениевъдство и животновъдство.
		Инспектиране на предприятията с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол	ИА ГИТ	Ежегодно	Превенция по БЗР в рискови производства и дейности	Брой извършени проверки	1232	1200	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. са извършени 1232 проверки по БЗР в рискови производства. През 2023 г. са извършени 1229 проверки на предприятията с рискови производства и дейности.
							1229		

		Инспектиране на трудовите отношения във връзка с недекларираната заетост и осигуряване на ЗБУТ	ИА ГИТ	Ежегодно	Защита на трудовите права на работещите и осигуряване на БЗР	% проверки от общия брой проверки	66 76,5	49	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. са извършени 27 947 проверки по мерки, с акцент борба с недекларираната заетост и осигуряване на ЗБУТ През 2023 г. са извършени 33 593 проверки по мерки, с акцент борба с недекларираната заетост и осигуряване на ЗБУТ.
10	Прилагане на нови и гъвкави форми на инспектиране	Инспектиране чрез въпросници за самоконтрол	ИА ГИТ	2022 – 2024	Повишаване на ефективността и качеството на контрола	Проведени кампании чрез въпросници за самоконтрол	2	2	Дейността е изпълнена. През 2022 г. стартира кампания, чрез специално разработен въпросник за самоконтрол в предприятия за които има данни, че се извършва работа от разстояние. През 2023 г. в рамките на Европейската седмица за безопасност и здраве при работа, бяха изпратени въпросници за самоконтрол до работодатели в икономически дейности, използващи новите форми на работа, базирани на информационните технологии.
11	Подобряване на взаимодействието между синдикалните организации и ИА ГИТ	Повишаване активността на синдикатите във връзка със	Социални партньори, ИА ГИТ	Ежегодно	Защита на трудовите права на работниците и	% реализирани проверки по	100	100	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. и 2023 г. са реализирани 100% проверки по сигнали

	за осъществяване на ефективна контролна дейност	сигналните им функции при установяване на нарушения на трудовото законодателство и изискванията за осигуряване на ЗБУТ			осигуряване на БЗР	сигнали на синдикатите			на синдикатите
12	Разследване на аварии	Сформиране на експертни групи за разследване на злополуки, инциденти и големи аварии Изясняване на причините за възникването им и предотвратяване на бъдещи такива	МВР-ПБЗН, ИА ГИТ, МОСВ/РИОСВ, МО, работодателя тели	2022-2024	Смекчаване на потенциалните последици от големи аварии и инциденти	% стартирани процеси по разследване на възникналите големи аварии	100	100	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. е извършено съвместно разследване на ИА ГИТ с представители на МВР-ПБЗН и РИОСВ на злополука в „Арсенал“, станала на 04.10.2022 г. с трима загинали работници; През 2023 г. в ИА ГИТ и МВР не е постъпвала информация за сформиране на експертни групи за разследване на злополуки, инциденти и големи аварии.
13	Съвместно участие на инспектори в национални кампании за контрол и (пилотни) проекти, вкл. на Европейската агенция по химикали (ЕЧА)	Проучване и прилагане на добри практики за извършване на ефективен контрол на опасни химични вещества и смеси в работна среда	РИОСВ, ИА ГИТ, РЗИ	2022-2024 Съгласно утвърдените национални планове за контрол и (пилотни) проекти,	Хармонизиране на дейностите по прилагане на изискванията, свързани с безопасното производство и/или употреба	Брой реализирани национални кампании за контрол и (пилотни) проекти, вкл. на ЕЧА	1	1	Дейността е изпълнена. Участие в 10-ти и 11-ти Европейски координиран проект REACH EN-FORCE-10 (REF-10 и REF-11) за контрол относно съдържанието на определени вещества в изделия, за които са

				вкл. на ЕСНА	на опасни химични вещества и смеси и повишаване ефективността на контрола.				въведени ограничения съгласно Приложение XVII на Регламент REACH и Приложение I към Регламента за устойчивите органични замърсители
14	Провеждане на контролни проверки по спазване на законодателството във филиалите/лабораториите към ИАОС	Провеждане на контролни проверки в лабораториите	Отговорник по БЗР към ИАОС, Експерти от СТМ	Ежегодно	Контрол на дейностите по прилагане на изискванията, свързани с безопасното производство и/или употреба на опасни химични вещества и смеси	Брой извършени проверки	ежегодно	3	Дейността е изпълнена на годишна база.
		Разработване и приемане на план за действие и контрол по спазване на законодателството в областта на БЗР на работните места	Отговорник по БЗР на ИАОС, Експерти от СТМ	Ежегодно	Осигуряване на ефективна защита на работещите в ИАОС	Разработен план за действие	ежегодно	3	
15	Извършване на постоянен контрол по спазване на законодателството в областта на безопасност и здраве при работа във	Изготвяне на документи, отразяващи резултатите от извършените проверки и	Държавен авиационен оператор; КУТ на Главна	Ежегодно	Осигуряване на ефективен и ефикасен контрол по спазване на законодателств	Брой проверки	2	3	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. е извършена 1 проверка и няма регистрирани злополуки. През 2023 г. е извършена 1

	въздушния транспорт	утвърждаването им от ръководителя на структурата	дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ГД ГВА)		ото в областта на БЗР; Намаляване на професионалния риск свързан с БЗР	Брой злополуки	0	0	проверка и няма регистрирани злополуки.
16	Осъществяване на ефективна контролна дейност. Обучение и контрол на знанията по ЗБУТ в ДП НКЖИ	Насочване на контрола към рискови дейности, подлежащи на периодичен контрол; Проучване и прилагане на добри практики за извършване на ефективен контрол	ДП НКЖИ	Ежегодно	Превенция по ЗБУТ в рискови дейности; Повишаване и поддържане на придобити специфични знания и умения	Брой проведени проверки; Брой проведени обучения Брой обучени лица	2808 35 7527	1 ² 45 ³ 1 ⁴	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. са извършени 1305 проверки, 1 проучване и са обучени 3686 лица. През 2023 г. са извършени 1503 проверки, като са издадени 826 броя задължителни предписания за отстраняване на констатираните нарушения. Проведени 34 обучения; обучени 3841 лица.
Оперативна цел 1.3. Информационно осигуряване на политиката по БЗР									
17	Обработка и систематизиране на статистическата и оперативната информация за трудовите злополуки и професионалните болести	Информация през 2022 година: Статистическа информация за трудовите злополуки за съответната отчетна година от	НОИ	Ежегодно. 18 месеца след края на референтния период;	Статистическа и оперативна информация, публикувана на интернет страницата на НОИ	Брой информационни материали - налична актуална статистическа информация за	През 2022 г. 10 През 2023 г. 12	18	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. и 2023 г. са публикувани на интернет страницата на НОИ: - статистически годишник „Трудови злополуки“ – 2020 г.-1 бр. и

² При изготвяне на програмата не е заложен предварителен критерий.

³ Целевата стойност е заложена от отговорното ведомство при осъществяване на мониторинга до 31.12.2023 г..

⁴ Критерият е заложен при отчета на НПБЗР

		<p>2020 г.;</p> <p>Статистическа информация за професионалните болести за съответната отчетна година от 2020 г.;</p> <p>Годишна оперативна информация за трудовите злополуки за съответната година от 2021 г.;</p> <p>Оперативна информация за трудовите злополуки за всяко тримесечие на съответната година от 2022 г.</p>		15 дни след края на референтния период		съответната референтна година			<p>статистически годишник „Трудови злополуки“ – 2021 г. (български и английски език) – 2 бр.</p> <p>- статистическа информация за професионалните болести, регистрирани през 2020 г.-1 бр. и през 2021 г. (български и английски език) – 2 бр.;</p> <p>- годишна оперативна информация за трудовите злополуки, регистрирани през 2021 г.-1 брой и регистрирани през 2022 г.-1 брой;</p> <p>- оперативна информация за 1, 2, 3 тримесечие, полугодие и деветмесечие за регистрираните трудови злополуки през 2022 г.-5 броя и през 2023 г. – 5 бр.</p> <p>2. Изпратена статистическа информация на Евростат за регистрираните трудови злополуки и професионални болести през 2020 г.-2 броя и през 2021 г. – 2 броя.</p>
18	Обработка и публикуване на информация за	Обработка и публикуване на информация за	НОИ	Тримесечна и годишна информация	Актуална информация за временната	Публикувана информация за временната	През 2022 г. - 4	12	Дейността е изпълнена на годишна база. През 2022 г. и 2023 г. са

	временната неработоспособност	временната неработоспособно ст за съответната година			неработоспосо б-ност за референтната година	неработоспо- собност	През 2023 г. - 4		публикувани на интернет страницата на НОИ статистически бюлетини: „Показатели, характеризиращи временната неработоспособност на осигурените лица“ в т.ч. за трудова злополука и професионална болест. -Годишна информация за 2021 г.-1 брой и годишна информация за 2022 г.- 1 бр.; -Информация за първото тримесечие, полугодieto и деветмесечието на 2022 г.- 3 броя и информация за първото тримесечие, полугодieto и деветмесечието на 2023 г.- 3 броя
19	Разпространение на информационни материали по ЗБУТ, ръководства за добри практики, инструменти за оценка на риска и др. в сектор „Образование“	Осигуряване на достъп до информация по ЗБУТ чрез поддържане на вътрешна информационна система	Администра ция на МОН, РУО на МОН и училища	2022-2024	Информирани на служителите	% публикувани материали по ЗБУТ чрез вътрешната електронна страница на МОН;	100	100	Дейността е изпълнена
20	Поддържане на информационно	Осигуряване на постоянен достъп	Държавен авиационен	постоянен	Подобряване на	% от	100	100	Дейността е изпълнена на

	осигуряване по спазване на законодателството в областта БЗР във въздушния транспорт	на служителите до регламентиращите документи касаещи политиката по БЗР	оператор		информационното осигуряване за идентифициране на професионални рискове свързани с БЗР	работещите			годишна база. Подобрено информационно осигуряване за идентифициране на професионални рискове свързани с БЗР.
21	Повишаване на информираността за управление на професионалните рискове за възрастни работещи	Разработване на ръководство за управление на БЗР при отчитане на нуждите на възрастните работещи с оглед продължаване на професионалната им кариера	Социални партньори ФУТ	2023 -2024	Подобряване на информационното осигуряване за идентифициране на потребностите и препоръки по отношение на уязвими групи работещи	Разработено ръководство	0	1	
Стратегическа цел 2. Подобряване на превенцията на свързаните с работата заболявания и злополуки									
Оперативна цел 2.1. Повишаване на осведомеността и насърчаване превенцията на професионалните рискове									
22	Подкрепа на практики, насочени към борба със сивата икономика и недекларираната заетост в предприятията чрез използване на възможността предвидена в чл. 114а, ал. 1 от КТ	Провеждане на срещи със земеделски стопани и с работещи и кандидати за краткотрайна сезонна селскостопанска работа при тях	ИА ГИТ	2022	Повишаване информираността на заинтересованите лица	Брой проведени срещи	>1400	Не по-малко от 1400	Дейността е изпълнена

23	Повишаване на осведомеността чрез информационни материали за правата и задълженията на работниците и работодателите в България	Разработване и разпространение на информационни материали и видеа на български и английски език за правата и задълженията на работниците и работодателите в България	ИА ГИТ	2022	Повишаване информираността на заинтересованите лица	Брой разработени видеа, брошури и ръководства	8 видео материали; 10 брошур и Софтуер за самооценка на риска от полагането на недеклариран труд	8 видео материали; 10 брошур и ръководства	Дейността е изпълнена. Проведена информационна кампания на ИА ГИТ „Достоен труд – от теб зависи“ по трансграничен проект DFPO-1.002-0002-C02 „Сътрудничество за достойни условия на труд“
24	Разработване на насоки относно превенцията на мускулно-скелетните увреждания, свързани с работата	Разработване на ръководство за ранно идентифициране на мускулно-скелетни увреждания при работа	ФУТ, социални партньори	2023	Повишаване информираността на заинтересованите лица	Публикувано ръководство	3	1	Дейността е изпълнена
25	Подобряване на информираността относно мускулно-скелетните увреждания, свързани с работата	Провеждане на национални мероприятия в рамките на кампанията на ЕАБЗР 2020-2022 г. „Здравословни работни места –	МТСП/МЗ социални партньори	2022	Популяризиране на добри практики по осигуряване на БЗР във връзка с основната тема на кампанията;	Проведени национални мероприятия (конференции, семинари); Разпространение	6	6	Дейността е изпълнена.

		облекчето товара!“			Представяне на информация за специфични рискове и превенция на свързаните с работата мускулно-скелетни увреждания	ни информационни материали	1000	500	
26	Подобряване на информираността относно рисковете по БЗР в контекста на дигитализацията	Провеждане на национални мероприятия в рамките на кампанията на ЕАБЗР г. „Здраве и безопасност при работа в цифровата ера“ 2023-2025 г.	МТСП/МЗ социални партньори	2023 -2024	Популяризиран е на добри практики по осигуряване на БЗР във връзка с основната тема на кампанията, представяне на информация за специфични рискове свързани с ИТ	Проведени национални мероприятия (конференции семинари); Разпространени информационни материали	3 500	12 1000	Дейността е изпълнена на годишна база. Във връзка с инфлацията и рестрикции на бюджета на ЕАБЗР, броят на мероприятията, които може да се провеждат по схемата за подкрепа на националните кампании намалява.
27	Насърчаване на работодателите за подобряване на условията на труд в предприятията, в това число в микро, малки и средни предприятия	Дейности за модернизиране на работното оборудване и технологиите и управление на професионалните рискове в предприятията	Фонд „Условия на труд“/ Работодатели	2022-2024	Реализиране на проекти за подобряване на работната среда в предприятия	Брой предприятия с подобрени условия на труд	99	135	Дейността е изпълнена на годишна база Подобрени условия на труд в 99 предприятия; Подобрени условия на труд на 6 295 работещи
28	Поддържане и усъвършенстване на	Идентифициране, оценка,	МОН и регионалнит	2022-2024 Постоянен	Ефективно функциониране	Политика по БЗР на МОН;	1	1	Дейността е изпълнена на годишна база

	вътрешна нормативна уредба по БЗР в системата на МОН и МТС	измерване, докладването и степенуването по важност на всички рискове, свързани с изпълнението на основните дейности; Анализ на базата на оценка на професионалния риск на работните места за изпълнението на изискванията на законодателството по БЗР	е управления на образованието (РУО на МОН) Държавен авиационен оператор	2024	на устойчива система за управление на ЗБУТ; Подобряване на управлението на БЗР в областта на въздушния транспорт	Правила по осигуряване на ЗБУТ в МОН; Система за управление на ЗБУТ на МОН; Извършена оценка на професионалния риск, съвместно със СТМ	1 1 1	1 1 1	
29	Повишаване на осведомеността относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания и превенция на професионалните рискове.	Разработване на информационни материали относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания и препоръки за превенция на професионалните рискове. Провеждане на кампании за популяризиране	НЦОЗА, МЗ	2022-2024	Повишена осведоменост относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания и превенция на професионалните рискове.	Брой информационни материали; Брой организирани уебинари	4 0	6 2	Дейността е изпълнена частично. През 2022 г. е разработен информационен материал относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания. През 2023 г. са разработени три информационни материали относно тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания. В процес на разработване са още три

		на тежестта на свързаните с труда заболявания и увреждания.							информационни материали относно тежестта на свързани с труда заболявания и увреждания и превенция при експозиция на определени професионални рискове.
30	Повишаване на компетентността на мениджърите и работещите за разширяване на социалния диалог при прилагане на законодателството по БЗР	Провеждане на обучения по безопасност и здраве при работа за представители на: КУТ/ГУТ, представители на организациите на социалните партньори	Фонд „Условия на труд”/ Социални партньори	2022-2024	Повишаване на информираността на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по БЗР	Брой обучени лица; Брой обучения; Брой учебни материали	9 945 303 14	16 500 310 19	Дейността е изпълнена на годишна база
31	Провеждане на обучителни семинари в областта на опасните химични вещества (ОХВ) за индустрията и за контролните органи на централно и регионално ниво.	Изясняване на задълженията на фирмите - производители и потребители по веригата на доставки на ОХВ относно изпълнение на изискванията на законодателството по БЗР и	МОСВ/ МЗ, РИОСВ, ИА ГИТ, РЗИ, социални партньори.	2022-2024	Повишена информираност и компетентност, споделяне на добри практики за безопасното управление на химикалите.	Брой проведени обучителни семинари	5	3	Дейността е изпълнена:

		Регламентите REACH ⁵ и CLP ⁶							
32	Повишаване на осведомеността и насърчаване превенцията на професионалните рискове в Държавен авиационен оператор	Изготвяне на необходимите информационни материали насърчаващи към БЗР	Държавен авиационен оператор	2024	Повишаване компетентност на служителите в областта на БЗР и насоченост на инструктажите по БЗР към съответните целеви групи	Изготвени материали	2	1	Дейността е изпълнена
33	Подобряване на осведомеността и компетентността на работещите за осигуряване на ЗБУТ с цел превенция на професионалните рискове в рискови сектори	Разработване на обучителни материали; организиране и провеждане на тематични курсове	ДП НКЖИ	2022-2024	Повишена компетентност на работещите в областта на осигуряването на ЗБУТ Изпълнение на нормативни изисквания	Брой обучителни материали; Брой проведени обучения	15 4	20 6	Дейността е изпълнена на годишна база
		Изготвяне и разпространение на информационни материали в областта на железопътния транспорт; Актуализиране на	МТС Социални партньори ДП НКЖИ и "БДЖТП" ЕООД	2022-2024	Разработване на материали гарантиращи ефективност при провеждане на ежедневен инструктаж Осигуряване на	Брой изготвени материали % от	3	4	Дейността е изпълнена на годишна база

⁵ Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали

⁶ Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетането и опаковането на вещества и смеси

		сборници с правила и инструкции по БЗР в дейности на железопътната инфраструктура			ел. достъп до материали по БЗР в БДЖТП ЕООД	утвърдени основни дружествени документи за които е осигурен електронен достъп	20%		
		Провеждане на обучения по безопасност и здраве при работа за представители на: КУТ/ГУТ	ГДПБЗН и Авиационна база-Крумово	2022	Повишаване на информираността на служителите от ГДПБЗН за ефективно прилагане на законодателството по БЗР Провеждане на обучение по здравословни и безопасни условия на труд, съгласно чл. 6 от Наредба № РД-07-2 на МТСП	Брой обучени служители	64 35	64 35	Дейността е изпълнена. Проведено обучение от сектор „Ведомствена служба по трудова медицина“, съгласно чл. 6 и чл. 7, ал. 5 от Наредба № РД-07-2/2009 г. Проведено обучение на 35 служители от ГДПБЗН за координатори, които да се включат в състава на екипаж за изпълнение на съвместни дейности по пожарогасене от въздуха, разузнаване, наблюдение и др.
34	Повишаване на компетентността на работодателите и работещите за управление на психосоциалните рискове (ПСР) в държавната	Провеждане на изследване и анализ на психосоциалните рискове при изпълнение на държавната служба	Социални партньори/ Фонд „Условия на труд“	2023-2024	Изследване и анализ, разработване на модели за преодоляване на ПСР	Брой проведени изследвания и анкети; Изготвен анализ	0 0	1 1	

	администрация								
35	Повишаване на компетентността на работодателите и работещите относно оценката на риска и специфични решения за превенция при хора с диагноза „Хора с нисък ръст“	Изследване и анализ на специфичните рискове за безопасността и здравето произтичащи от ниският ръст и структура на мускулно-скелетната система при определена група хора	Социални партньори/ Фонд „Условия на труд“	2023-2024	Изследване и анализ, разработване на модел на оценка на риска и възможности за превенция за хора с нисък ръст	Брой проведени изследвания и анкети; Изготвен анализ; Разработен модел за ОР при хора с нисък ръст	0 0 0	1 1 1	
36	Осигуряване на здравно наблюдение в рисковите сектори от икономиката	Диагностика на професионалните болести	Фонд „Условия на труд“/МЗ	2023-2024	Ранно установяване и/или клинично уточняване на диагнозата при заболявания със съмнение за професионален характер	Брой работници и служители, обхванати от медицинско наблюдение	7053	2550 годишно Не по-малко от общо 8000 до 2024 г.	Дейността е изпълнена на годишна база. Извършени прегледи и диагностика на хоспитализирани, осъществени групови медицински прегледи за ранно откриване на професионалните болести на общо 7 053 пациенти.
		Профилактични медицински прегледи на работниците и служителите в ДП НКЖИ и ГДГВА	Съгласно разработен график между ДП НКЖИ и	2022-2024 г.	Ранна диагностика. Недопускане на професионални заболявания.	Брой работници и служители, обхванати от медицинско наблюдение	6 549 78	персонал на ДП НКЖИ	Дейността е изпълнена на годишна база. Осигурено медицинско наблюдение и превенция на заболяванията, свързани с условията на труд на

			НМТБ „Цар БорисIII					персонал на ГДГВА	персонала на ДП НКЖИ и ГДГВА.
37	Рехабилитация и реинтеграция на работещите и пострадалите при трудови злополуки или професионални болести	Рехабилитация на осигурени лица, включително и тези с временно или трайно намалена работоспособност поради трудови злополуки или професионални болести	НОИ	2022-2024	Подобряване на професионалния и здравен статус на работещите	Брой работещи, преминали рехабилитация	През 2022 г. - 41 435 През 2023 г. - 43 244	37 000 средно годишно 111 000 общо	Дейността е изпълнена на годишна база Издадени удостоверения за парични помощи по програмата за профилактика и рехабилитация на общо 84 679 осигурени лица за периода 2022-2023 г..
Оперативна цел 2.2. Разширяване ролята на социалния диалог за осигуряване на по-добра защита от рисковете на работното място									
38	Развитие на отрасловия/браншовия социален диалог в областта на осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд	Периодично обсъждане в отрасли/браншови съвети по условия на труд на проверки, анализи, доклади, отчети и препоръки по БЗР	Социални партньори/отраслови/браншови съвети	2022-2024	Постоянно наблюдение на състоянието на условията на труд и коригиращи въздействия	Проведени заседания на отрасли/браншови съвети по условия на труд	През 2022 г. - 17 През 2023 г. - 10	40 за целия период	Дейността е изпълнена на годишна база

39	Усъвършенстване ролята на колективното договаряне по отрасли/браншове, с цел подобряване на БЗР	Включване в колективните договори на отраслово и браншово ниво на клаузи, свързани със ЗБУТ, както и обсъждане и подписване на допълнителни споразумения	Социални партньори/о траслови/браншови съвети	2022-2024	Разширяване на обхвата на колективното договаряне по отношение на БЗР с цел по-добро прилагане на мерките по ЗБУТ	Подписани колективни трудови договори, съдържащи клаузи, свързани с БЗР	1394 към 31.12.2023 г.	100% от действията КТД	<p>Дейността е в процес на изпълнение.</p> <p>През 2022 г.</p> <p>3 КТД са ревизирани и са актуализирани клаузите в областта на БЗР.</p> <p>През 2023 г.</p> <p>В Синдикат „Пътно дело“, НБС „Водоснабдител“, ФТС „Метрополитен“ София, ФСОГСДП, ФНСС, СБУ, СФС, СФ „Металици“, НСФЕБ, ФНСОЛП, СЖБ, НСПС „Огнеборец“ към КНСБ са сключени КТД и колективни споразумения с клаузи, свързани със ЗБУТ.</p> <p>Реализирано е участие на зам.-министъра на икономиката и индустрията при официалното подписване на Браншови Колективен трудов Договор за 2023 г. в отрасъл "Металургия", включващ и ефективни мерки за сигурността на работното място.</p>
Оперативна цел 2.3. Повишаване на готовността за справяне с евентуални бъдещи здравни кризи									
40	Ограничаване на риска	Повишаване	Всички	2022-2024	Подобряване	% от общия	средно	до 50 %	Неприложимо за 2022 г.

	от разпространение на зарази, вкл. на работното място	ефективността на контролната дейност	контролни органи		спазването на противоепидемичните мерки	брой проверки	50 % през 2020 и 2021 г.	в зависимост от епидемиологичната обстановка в страната	Дейността се изпълнява при обявяване на епидемична обстановка в страната
41	Препоръки за укрепване здравето и работоспособността на здравните работници за справяне с евентуални бъдещи здравни кризи.	Разработване на препоръки за оптимизиране на организация на труда на здравните работници в условията на пандемия и други предизвикателства за опазване на общественото здраве	НЦОЗА, МЗ	2022-2024	Повишена осведоменост относно рисковете, свързани с организацията на труда на здравните работници и мерките за повишаване готовността им за справяне при евентуални здравни кризи	Брой разпространени препоръки; Брой проведени кампании	1 0	1 1	Дейността е в процес на изпълнение. Разработени са препоръки относно оптимизиране на организацията на труда на здравните работници в условията на пандемия и други предизвикателства за опазване на общественото здраве. В процес на подготовка е кампания за разпространение на препоръките.
42	Разработване на планове и програми за справяне с евентуални бъдещи здравни кризи в сектор „Образование“	Оценка на риска и превантивни мерки, които работодателят да предприема за преодоляване на рисковете за здравето на работниците в	Администрация на МОН, РУО на МОН и училища	2022-2024	Ограничаване на рисковите фактори за здравето на служителите Актуализиране на плана за действие в зависимост от	План за действие на МОН в случай на коронавирусна инфекция covid-19 на работното място и за	1	1	Дейността е изпълнена.

		случай на здравна криза			евентуални бъдещи здравни кризи.	осигуряване на непрекъснатост на дейността в условията на заразен служител и при карантина			
		Организация и провеждане на обучение/инструктаж	Администрация на МОН, РУО на МОН и училища	постоянен при обявена епидемична обстановка	Информирани на работещите в сектор „Образование“ за организационни и технически мерки за ограничаване на разпространението на инфекция, причинена от SARS-COV-2	Брой проведени обучения и инструктажи/лица	няма данни	В зависимост от епидемичната обстановка	Неприложимо за 2022 г. Дейността се изпълнява при обявяване на епидемична обстановка в страната
		Обучение относно. Оценка на риска от разпространението на SARS-CoV-2 в предприятието и мерки за	ССИ	Октомври 2022	Обучени членове на КУТ и ГУТ и мениджъри на предприятия	Брой обучени лица	125	125	Дейността е изпълнена

		предотвратяване на разпространението му на работното място, формулиране на превантивна дейност, свързана с бъдещи здравни и други кризи							
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--

Списък на използваните съкращения

АИКБ	-	Асоциация на индустриалния капитал в България
БДЖТП	-	БДЖ-Товарни превози
БДС	-	Брутна добавена стойност
БВП	-	Брутен вътрешен продукт
БЗР	-	Безопасност и здраве при работа
БСК	-	Българска стопанска камара
БТПП	-	Българска търговско-промишлена палата
ГД ГВА	-	Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация"
ГДПБЗН	-	Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“
ГСЕ	-	Гранична стойност на (професионална) експозиция
ДП НКЖИ	-	Държавно предприятие „Национална компания железопътна инфраструктура“
ЕАБЗР	-	Европейска агенция по безопасност и здраве при работа
ЕК	-	Европейска комисия
ЕС	-	Европейски съюз
ЗБУТ	-	Здравословни и безопасни условия на труд
ЗЗБУТ	-	Закон за здравословни и безопасни условия на труд
ИА ГИТ	-	Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
ИАОС	-	Изпълнителната агенция по околна среда
ИКТ	-	Информационни и комуникационни технологии
КНСБ	-	Конфедерация на независимите синдикати в България
КРИБ	-	Конфедерация на работодателите и индустриалците в България
КТ „Подкрепа“	-	Конфедерация на труда „Подкрепа“
КСО	-	Кодекс за социално осигуряване
КТ	-	Кодекс на труда
КТД	-	Колективен трудов договор
КУТ/ГУТ	-	Комитети/групи по условия на труд
МВР	-	Министерство на вътрешните работи
МЗ	-	Министерство на здравеопазването
МИИ	-	Министерство на икономиката и индустрията
МОН	-	Министерство на образованието и науката
МОСВ	-	Министерство на околната среда и водите
МСП	-	Малки и средни предприятия
МСУ	-	Мускулно-скелетни увреждания
МТСП	-	Министерство на труда и социалната политика
МТС	-	Министерство на транспорта и съобщенията
МФ	-	Министерство на финансите
НБС	-	Национален браншов синдикат „Водоснабдител“
„Водоснабдител“	-	
НМТБ	-	Национална многопрофилна транспортна болница
НОИ	-	Национален осигурителен институт
НПБЗР	-	Национална програма по безопасност и здраве при работа
НСИ	-	Национален статистически институт
НСПС „Огнеборец“	-	Национален синдикат на пожарникарите и спасителите „Огнеборец“
НСФЕБ	-	Независима синдикална федерация на енергетиците в България към КНСБ
НФ	-	Национална федерация
НЦОЗА	-	Национален център по обществено здраве и анализи
НЦРРЗ	-	Национален център по радиобиология и радиационна защита
ООН	-	Организацията на обединените нации
ОР	-	Оценка на риска
ОХВ	-	Опасни химични вещества

ПАМ	-	Принудителни административни мерки
ПБ	-	Професионални болести
ПБЗ	-	План за безопасност и здраве
ПБЗН	-	Пожарна безопасност и защита на населението
РЗИ	-	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	-	Регионална инспекция по околната среда и водите
РУО	-	Регионално управление на образованието
СБУ	-	Синдикат на Българските учители
СЖБ	-	Синдикат на железничарите в България
СП	-	Социални партньори
ССИ	-	Съюз за стопанска инициатива
СТМ	-	Служба по трудова медицина
СТСБ	-	Съюз на транспортните синдикати в България
СФ „Металици“	-	Синдикална федерация "Металици"
СФС	-	Синдикална федерация на служителите в МВР
ФНСОЛП	-	Федерация на независимите синдикални организации от леката промишленост
ФНСС	-	Федерация на независимите строителни синдикати
ФСОГСДП	-	Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство, дървопреработващата промишленост към КНСБ
ФТС	-	Федерация на транспортните синдикати към КНСБ
ФУТ	-	Фонд „Условия на труд“
CLP	-	Регламент (ЕО) № 1272/2008 за класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси
REACH	-	Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали